فکری، کاترین؛ شفیع آبادی، عبدالله؛ نورانی پور، رحمت الله؛ احقر، قدسی (۱۳۹۱). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه رفتار کارآفرینانه برای مشاوره شغلی.
پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۲ (۱)، ۱۶۴-۱۵۳.

ساخت و اعتباریابی پرسشنامه رفتار کارآفرینانه برای مشاوره شغلی

کاترین فکری[۱]، دکتر عبدالله شفیع آبادی[۲]، دکتر رحمت الله نورانی پور[۳]، دکتر قدسی احقر[۴]

تاریخ دریافت: ۹۰/۹/۱۰ تاریخ پذیرش: ۹۱/۶/۲۷

چکیده

هدف پژوهش حاضر ساخت و اعتباریابی پرسشنامه‌ای مناسب برای اندازه‌گیری رفتارهای کارآفرینانه است. جامعه آماری تحقیق کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته‌های علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران در سال ۱۳۹۰ بودند که مجموعا ۱۴۹۷ نفر می‌شدند. با توجه به فرمول کوکران و بر اساس نمونه‌گیری خوشه ای ۵۰۰ نفر از این افراد انتخاب شدند و به پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه که روایی محتوایی، روایی سازه، و روایی ملاکی اش توسط متخصصان مناسب ارزیابی شد پاسخ دادند. ضریب آلفای کرانباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۰ و برای هر خرده مقیاس آن بالای ۰/۷۰ بدست آمد که بیانگر همسانی درونی بالای پرسشنامه می‌باشد.

کلید واژه ها : *اعتباریابی، رفتار کارآفرینانه، پرسشنامه*

مقدمه

کشور ایران دارای یکی از جوان ترین بافت های جمعیتی دنیاست. بر اساس پیش بینی‌های مرکزآمار ایران، در سال ۱۳۹۰ سهم جمعیت جوان از جمعیت کل کشور در بین مردان ۲۴-۱۵ ساله ۱۹/۲ ٪، ۱۹-۱۵ ساله ۸/۴ ٪، و ۲۴-۲۰ ساله ۱۰/۸٪ و در بین زنان ۲۴-۱۵ ساله ۱۸/۹ ٪، ۱۹-۱۵ ساله ۸/۲ ٪، و۲۴-۲۰ ساله ۱۰/۷ ٪ و درمجموع بین جوانان دختر و پسر ۲۴-۱۵ ساله ۱۹/۳ ٪، ۱۹-۱۵ ساله ۸/۳ ٪، و ۲۴-۲۰ ساله ۱۰/۷ ٪ است. کثرت جمعیت جوانان و افزایش نقش این گروه درعرصه‌های گوناگون فرهنگی،

---

[۱] - دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی تهران، واحد علوم و تحقیقات، گروه مشاوره، تهران، ایران. katrin_fekri@yahoo.com
[۲] - استاد دانشگاه علامه طباطبایی.
[۳] - دانشیار دانشگاه شهید بهشتی.
[۴] - عضو هیات علمی پژوهشگاه مطالعات و دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران.

اجتماعی و سیاسی در عصر حاضر توجه بیش از پیش مسوولان را به این قشر می طلبد. (سایت مرکز آمار ایران ، ۱:۱۳۹۰).

در حال حاضر به دلیل رشد و پیشرفت تکنولوژی و به تبع آن جایگزین شدن ماشین آلات صنعتی به جای نیروی انسانی، ناهماهنگی بین نیازهای بازار کار با آن چه در نظام آموزشی تدریس می شود، پایین بودن نرخ سرمایه‌گذاری و یا عدم استفاده مطلوب از سرمایه‌گذاری‌های انجام شد، وکمبود تخصص و مهارت نیروی کار نرخ بیکاری در کشورما بسیار بالاست و یکی از مهمترین مسائل جوانان انتخاب شغل است. بنابراین لازم است که مسئولان محترم دولت توجه جدی به مساله اشتغال جوانان مبذول کنند (شفیع آبادی ، ۱۳۸۸: ۱۴).

بررسی‌ها نشان داده جوامعی که برای ایجاد شغل به منابع انسانی بیش از منابع غیر انسانی متکی هستند در بلند مدت موفقیت‌های بیشتری کسب می کنند و با تکیه بر نیروی فکر و خلاقیت موجب توسعه و پیشرفت کشورشان می‌گردند. لذا اهمیت توجه به آموزش کارآفرینی جهت رفع معضل بیکاری هیچگاه به اندازه امروز نبوده است. زیرا کارآفرینی منبع عمده رشد اقتصادی، نوآوری، ارتقاء کیفیت محصول و خدمات، رقابت اقتصادی، و تحرک اجتماعی در سطح جامعه است. بنابراینآموزش کارآفرینان جوان یک نوع سرمایه‌گذاری برای آینده است زیرا ضمن این آموزش‌ها جوانان از طریق کسب تجربیاتی مثبت می‌توانند تصمیمات بهتری درباره آینده کاری خود اتخاذ کنند و به ایجاد شغل جدید بپردازند (ذبیحی و مقدسی ، ۱۶۰:۱۳۸۵ ؛ پرداختچی و شفیع زاده ، ۵۸:۱۳۸۵؛ اکبری ، ۱۶:۱۳۸۷ و ۳۰ ؛ هیسریچ و همکاران[1] ، ۲۰۰۷ :۱).

در کشور ما کارآفرینی مبحث جدیدی است که به تازگی مورد توجه قرار گرفته است و هنوز تا رسیدن به ایرانی کارآفرین راه دور و درازی در پیش داریم که پیمودن آن تنها با انجام تحقیقات گسترده و متنوع در زمینه شیوه‌های آموزش کارآفرینی و استفاده از نتایج این تحقیقات در عمل امکان پذیر است. بررسی میزان اثر بخشی آموزش‌های مختلف بدون استفاده از ابزارهای مناسب اندازه گیری غیر ممکن است. بنابراین به نظرمی‌رسد یکی از ابزارهای سنجش مورد نیاز در این زمینه پرسشنامه رفتار کارآفرینانه است. رفتار کارآفرینانه مجموعه فعالیت‌هایی است که افراد در سطوح مختلف مسئولیت با هدف بهره گیری خلاقانه از منابع در جهت شناسایی و استفاده از فرصت‌ها به منظور ایجاد شغل جدید به انجام می‌رسانند (شفیع آبادی و فکری، ۱۳۸۷؛ مایر[2] ،۲۰۰۲).

1 - Hisrich,R
2 - Mair,J

بررسی پیشینه تحقیقات انجام شده درباره ساخت و اعتبار یابی پرسشنامه رفتارکارآفرینانه نشان می-دهد پرسشنامه‌های ساخته شده در زمینه کارآفرینی بیشتر به بررسی ویژگی‌های کارآفرینی می‌پردازند تا رفتار کارآفرینانه. برای مثال پرسشنامه رفتار کارآفرینی عابدی و مصحف (۱۳۸۳، به نقل از مهرابی ، ۱۳۸۵) با پرسش‌هایی نظیر تمایل به ایجاد کار جدید دارم و یا تمایل دارم هرچه زودتر این کار را آغاز کنم وغیره رفتارهای کارآفرینانه را که منتهی به ایجاد شغل جدید می شوند به خوبی نشان می‌دهد در عین حال سئوالاتی نظیر معمولا از مشکلات استقبال می کنم، توانایی تفکر دارم، یا دیگران مرا فردی خلاق می-دانند نیز در این پرسشنامه هست که بیشتر بیانگر ویژگی‌های کارآفرینان است. صاحبنظران معتقدند که دامنه کارآفرینی گسترده است و تمام فعالیت‌های انسان می‌تواند به شیوه کارآفرینانه انجام بشود. بنابراین داشتن ویژگی‌ها و مهارت‌های کارآفرینی گرچه شرط لازم برای ایجاد شغل است اما کافی نیست. به علاوه یک فرد حتی زمانی که در مسیر بروز رفتارهای کارآفرینانه قرار می گیرد بلافاصله اقدام به ایجاد شغل جدید نمی کند بلکه ابتدا گام های اولیه را در این زمینه بر می دارد. مثلا احساس نیاز می کند تا شغل جدیدی را به وجود بیاورد، به این باور می رسد که توان ایجاد شغل جدید را دارد وغیره تا به مرحله آخر یعنی ایجاد شغل جدید برسد. لذا ساخت ابزاری که دقیقا رفتارهای کارآفرینانه منتهی به ایجاد شغل جدید را براساس طبقه بندی مناسب و گام به گام مورد بررسی برقرار بدهد یا به عبارتی ساخت آزمونی که دارای خرده مقیاس‌های مناسب برای اندازه‌گیری پیشرفت رفتارهای کارآفرینانه منتهی به ایجاد شغل جدید باشد اهمیت بسزایی دارد و هدف انجام تحقیق حاضر است. اهمیت ساخت چنین آزمونی این است که با استناد به آن پس از برگزاری دوره‌های مختلف آموزش کارآفرینی می توان مشخص کرد که آزمودنی‌ها بر اساس هر بسته آموزشی تا چه گامی در زمینه بروز رفتارکارآفرینانه منتهی به ایجاد شغل جدید پیشرفت کرده‌اند و در کدام گام‌ها نیاز به راهنمایی و آموزش بیشتر دارند(عابدی و مصحف ، به نقل از مهرابی ، ۱۳۸۵ ؛ جهانیان، ۱۳۸۶). با توجه به آنچه گفته شد پژوهش حاضر به دنبال پاسخ سؤالات زیر است:

سئوالات

۱- آیا پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه از روایی مناسب (محتوایی ، ملاکی و سازه) برخوردار است ؟

۲- آیا پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه از اعتبار کافی برخوردار است ؟

روش

روش تحقیق : با توجه به سئوالات مطرح شده روش تحقیق از نوع همبستگی بود. زیرا در این تحقیق از تحلیل عامل به عنوان روشی برای شناخت عوامل سازنده رفتارکارآفرینانه استفاده شده است و تحلیل عامل با کنار هم قرار دادن متغیرهایی که همبستگی بالایی باهم دارند از تعداد زیادی متغیر سازنده رفتارکارآفرینانه تعداد محدودی عامل استخراج می‌کند (حبیب پور و صفری ، ۱۳۹۰).

جامعه آماری : جامعه آماری این تحقیق کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته های علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران در سال ۱۳۹۰ بودند که مجموعا ۱۴۹۷ نفر می‌شدند.

نمونه و روش نمونه گیری : با توجه به فرمول کوکران حجم نمونه ۵۰۰ نفر تعیین شد.

$$n = \frac{\sigma^{۲} \times z^{۲}_{\left(۱-\frac{\alpha}{۲}\right)}}{d^{۲}} = ۴۹۶/۱۲۸ \approx ۵۰۰$$

n = حجم نمونه

σ^2 = واریانس جامعه براساس تحقیقات انجام شده برابر ۶/۴۶ تعیین شد.

$Z^2_{\left(1-\frac{\alpha}{2}\right)}$ = برای فرضیه‌های دودامنه در سطح ۰/۰۵ برابر است با ۱/۹۶ .

d^2 = خطای قابل قبول برابر است با ۰/۰۵

نمونه گیری به شیوه خوشه ای انجام گرفت بدین ترتیب که ابتدا لیستی از رشته‌های علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران تهیه شد و با کنار هم قراردادن زیر مجموعه‌های یک رشته برای مثال جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی با جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری وغیره مجموعا ۸ رشته استخراج شد. در مرحله بعد با مراجعه به دانشکده علوم انسانی از بین کلاس‌های این ۸ رشته چند کلاس به تصادف انتخاب شدند و دانشجویان آن به پرسشنامه مذکور پاسخ دادند. ویژگی‌های نمونه آماری بطور دقیق بدین شرح است : (۱- رشته : ۱۹/۸٪ علوم اجتماعی ، ۶/۲٪ تاریخ ، ۱۰/۲ ٪ تربیت بدنی ، ۱۴/۶ ٪ جغرافیا ، ۶٪ کتابداری ، ۱۰/۸٪ مشاوره ، ۱۱/۶ ٪ مطالعات زنان و ۲۰/۸ ٪ روان شناسی ؛ ۲- سن : ۷۱/۸۴ ٪ ۲۳ تا ۳۰ ساله ، ۲۳/۷۹ ٪ ۳۱ تا ۳۸ ساله ، و ۴/۳۷٪ بالای ۳۹ سال ؛ ۳- جنسیت : ۷۷/۲ ٪ زن و ۲۲/۸٪ مرد ؛ ۴- وضعیت شغلی : ۴۸/۶ ٪ شاغل و ۵۱/۴ ٪ غیر شاغل ؛ ۵ – سابقه کار : ۳۸٪ زیر سه سال ، ۱۸٪ بین ۵-۳ سال ، و ۴۴ ٪ بالای ۵ سال).

شیوه اجرا : برای ساخت پرسشنامه رفتارکارآفرینانه ابتدا بر اساس مطالعه پیشینه نظری رفتار کارآفرینانه شامل طبقه بندی‌های مرسومی که در زمینه رفتارکارآفرینانه وجود داشت بویژه مدل " فرای[1] " که با تصمیم گیری برای کارآفرینی شروع می شود، با شناخت فرصت ها، تعیین ساختار، و تامین منابع و شرایط مورد نیاز ادامه می‌یابد و در نهایت به تعیین اهداف و استراتژی‌ها برای ایجاد شغل جدید ختم می‌شود (احمد پورداریانی ،۱۱۷:۱۳۸۶) و همچنین بررسی پرسشنامه های کارآفرینی و رفتار کارآفرینانه موجود ۳۰ سئوال مناسب برای پرسشنامه رفتار کارآفرینانه طراحی شد و روایی محتوایی سئوالات توسط متخصصان تایید گردید. این پرسشنامه ۳۰ سئوالی اولیه به طور تصادفی روی ۳۰ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اجرا شد . ضریب آلفای کرانباخ محاسبه شد و ۱۰ سئوال که همبستگی آن‌ها کمتر از ۰/۳۰ بود از بین سئوالات حذف شد. پرسشنامه اصلاح شده حاوی ۲۰ سئوال برای سنجش رفتارهای کارآفرینانه بود و برای اعتباریابی نهایی روی این ۵۰۰ نفراز دانشجویان کارشناسی ارشد علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران اجرا شد.

ابزار اندازه گیری

در پرسشنامه محقق ساخته رفتارکارآفرینانه سئوالاتی در موردتصمیم‌گیری برای کارآفرینی (شامل زیر مجموع‌های احساس نیاز، باور داشتن توانای‌های خود، داشتن ایده و مصصم بودن برای شروع کار)، سئوالاتی درباره شناخت فرصت‌ها (شامل زیر مجموعه‌های شناخت شرایط جامعه و نیازهای بازارکار، شناخت منابع بالقوه و بالفعل و شناخت شرایط خود در بین رقبا)، سئوالاتی مربوط به تعیین ساختار است (شامل زیر مجموعه‌های تصمیم‌گیری درباره ایجاد شغل جدید بصورت فردی یا شراکتی و تعیین میزان اختیارات خود در شغل جدید ایجاد شده)، سئوالاتی در زمینه تامین منابع و شرایط مورد نیاز (شامل زیرمجموعه‌های فراهم کردن امکانات مالی، اطلاعاتی و انسانی)، و سئوالاتی در مورد تعیین اهداف و استراتژی‌ها (شامل زیر مجموعه‌های تعیین اهداف، تعیین برنامه‌های تفصیلی برای رسیدن به این اهداف و رفع مشکلاتی که بر سر راه ایجاد شغل جدید قرار دارد) طراحی شد ه بود. آزمودنی ها با ۲ گزینه بله و خیرکه به ترتیب از راست به چپ نمره یک و صفر به خود اختصاص می‌دهند به سئوالات این پرسشنامه پاسخ دادند. حداقل نمره کسب شده در این پرسشنامه صفر و حداکثر نمره ۲۰ تعیین شده بود که نمرات

[1] - Fruy,L.F

بالاتر بروز سطوح بالاتر رفتارهای کارآفرینانه را در آزمودنی‌ها نشان می داد. روایی پرسشنامه به سه شکل مورد بررسی قرار گرفت :

الف)روایی محتوایی : روایی محتوایی پرسشنامه محقق ساخته رفتارکارآفرینانه توسط متخصصان مناسب ارزیابی شد.

ب)روایی سازه : روایی سازه پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه با استفاده از روش تحلیل عاملی به شکل زیر بررسی شد.

جدول ۱. مجوز اجرای تحلیل عامل (نتایج آزمونKMO و Bartlet)

KMo یا شاخص کفایت نمونه گیری	۰/۸۹۶
Bartlett یا شاخص شناخته بودن ماتریس همبستگی	۳۹۹۵۴/۹
Sig یا سطح معناداری	۰/۰۰۰

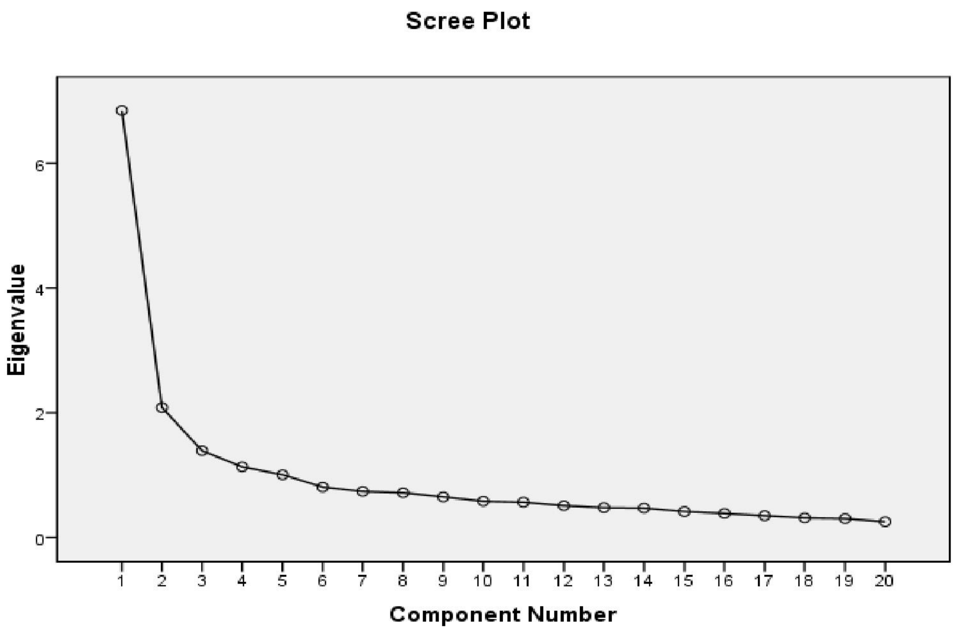
با توجه به جدول شماره ۱ نمونه آماری تحلیل عوامل نمونه مناسبی است. شاخص کفایت نمونه گیری (KMO) آماره‌ای است که مقدار۰/۸ آن نشان دهنده سودمند بودن تحلیل عاملی برای داده هاست و آزمون بارتلت (Bartlett) فرضیه شناخته بودن ماتریس همبستگی را مشخص می کند و مقادیر کوچک (نزدیک به ۰/۰۵) سطح معنی داری نشان می دهد که تحلیل عامل برای داده ها مفید است. به عبارت دیگر علاوه بر کفایت نمونه گیری اجرای تحلیل عاملی بر پایه همبستگی مورد مطالعه نیز قابل توجیه خواهد بود .

جدول ۲. ارزش ویژه و درصد واریانس متغیرهای استخراج شده

مولفه ها	ارزش های ویژه			مجموع بارهای استخراج شده قبل از چرخش		
	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی واریانس	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی واریانس
۱	۶/۸۴۷	۳۴/۲۳۳	۳۴/۲۳۳	۶/۸۴۷	۳۴/۲۳۳	۳۴/۲۳۳
۲	۲/۰۸۴	۱۰/۴۲۰	۴/۶۵۳	۲/۰۸۴	۱۰/۴۲۰	۴/۶۵۳
۳	۱/۳۹۲	۶/۹۶۱	۵۱/۶۱۳	۱/۳۹۲	۶/۹۶۱	۵۱/۶۱۳
۴	۱/۱۳۳	۵/۶۶۴	۵۷/۲۷۷	۱/۱۳۳	۵/۶۶۴	۵۷/۲۷۷
۵	۱/۰۰۶	۵/۰۲۹	۶۲/۳۰۷	۱/۰۰۶	۵/۰۲۹	۶۲/۳۰۷

براساس نتایج جدول شماره ۲ پنج عامل با ارزش ویژه بزرگتر از یک قبل از چرخش قابل استخراج است که مجموعاً ۶۲/۳۰۷ ٪ واریانس پرسشنامه را تبیین می‌کند. این اطلاعات نشان می‌دهد که قسمت عمده واریانس ماتریس توسط پنج عامل تبیین می‌شود و سایر عوامل سهم ناچیزی در تبیین واریانس دارند. جهت تصمیم گیری نهایی در مورد استخراج تعداد عوامل،

نمودار مربوط به آزمون اسکری در مرحله بعد مورد توجه قرار گرفته است.

نمودار ۱. مربوط به آزمون اسکری

براساس نمودار۱ مربوط به آزمون اسکری ۵ عامل روی شیب تند نمودار قرار دارند و از عامل ششم شیب تقریبا یکسان است . بنابراین آخرین عاملی که از آن به بعد شیب تقریبا برابر است مد نظر قرار می گیرد و می توان نتیجه گرفت که پرسشنامه مذکور ۵ عاملی است . سپس برای بررسی این که کدام سئوالات زیر هریک از این ۵ عامل قرار می گیرند از جدول ماتریس چرخش یافته مولفه های استخراج شده براساس بار عاملی به شرح ذیل استفاده می شود.

جدول **۳**. ماتریس چرخش یافته مولفه های استخراج شده بر اساس بار عاملی

سئوالات	عامل ها					سئوالات	عامل ها				
	۱	۲	۳	۴	۵		۱	۲	۳	۴	۵
q1	۰/۷۲۶					q11				۰/۴۶۴	
q2	۰/۶۸۸					q12				۰/۷۰۷	
q3	۰/۶۷۵					q13				۰/۷۲۷	
q4	۰/۶۴۳					q14				۰/۷۱۰	
q5		۰/۷۴۱				q15				۰/۶۷۵	
q6		۰/۷۲۵				q16					۰/۷۰۷
q7		۰/۷۵۵				q17					۰/۷۴۳
q8		۰/۶۳۳				q18					۰/۷۶۳
q9			۰/۸۷۰			q19					۰/۷۰۹
q10			۰/۶۸۷			q20					۰/۷۴۱

براساس نتایج جدول شماره ۳ هر گروه ازسئوالات ۱ تا ۴ ، ۵ تا ۸ ، ۹ و ۱۰ ، ۱۱ تا ۱۵ ، و ۱۶ تا ۲۰ به ترتیب در فاکتور ۱ ، ۲، ۳، ۴ ، و ۵ بار عاملی بیشتری دارند، لذا زیر همان عامل قرار می‌گیرند. بدین معنی که این گروه از سئوالات یک خرده مقیاس از ۵ خرده مقیاس پرسشنامه رفتار کارآفرینانه را می‌سنجند که بر اساس نوع سئوالات به ترتیب سئوال ۱ تا ۴ مربوط به خرده مقیاس تصمیم گیری، سئوال ۵ تا ۸ مربوط به خرده مقیاس شناخت فرصت‌ها، سئوالات ۹ و ۱۰ مربوط به خرده مقیاس تعیین ساختار، سئوالات ۱۱ تا ۱۵ مربوط به خرده مقیاس تامین منابع و شرایط، و سئوالات ۱۶ تا ۲۰ مربوط به خرده مقیاس تعیین اهداف و استراتژی هاست.

ج) روایی‌ملاکی: با توجه به این‌که پرسشنامه‌های رفتارکارآفرینانه موجود بیشتر به بررسی ویژگی‌های کارآفرینان می‌پردازند تا رفتارکارآفرینانه برای تعیین روایی ملاکی پرسشنامه محقق ساخته رفتارکارآفرینانه این پرسشنامه روی گروهی از افرادکارآفرین و گروهی از افراد عادی اجرا شد و نتایج دو گروه به شرح زیر باهم مورد مقایسه قرار گرفت .

جدول ۴. آزمون t مستقل برای بررسی تفاوت نمرات رفتار کارآفرینانه افراد عادی و کارآفرینان

گروه	تعداد	انحراف استاندارد	میانگین	نتیجه آزمون لوین برای بررسی یکسانی واریانس ها	درجه آزادی	مقدار t	سطح معناداری
کارآفرینان	۱۵	۱/۸۴	۱۷/۴۶	F=۳/۲۷۱	۲۸	۱۶/۲۰۶	۰/۰۰۰
افراد عادی	۱۵	۱/۳۳	۷/۹	Sig=۰/۰۸۱			

براساس نتایج جدول شماره ۴ با توجه به این که نتایج آزمون لوین معنادار نیست واریانس ها همگون است و می توان از آزمون t مستقل برای مقایسه تفاوت نمرات رفتار کارآفرینانه افراد کارآفرین و عادی استفاده کرد. چون t بدست آمده از t جدول بزرگتر است دلایل کافی برای رد فرض صفر وجود دارد و فرض تحقیق پذیرفته می‌شود. یعنی بین نمرات رفتار کارآفرینانه کارآفرینان و افراد عادی براساس پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه تفاوت معنادار وجود دارد.

لذا بر اساس بررسی روایی محتوایی، روایی سازه ، و روایی ملاکی پرسشنامه محقق ساخته رفتارکارآفرینانه می‌توان نتیجه گرفت که این پرسشنامه از روایی مناسبی برخوردار است و به خوبی افراد کارآفرین و عادی را از هم متمایز می‌سازد.

نتایج

برای بررسی اعتبار پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه ضریب آلفای کرانباخ به شرح زیرمحاسبه شد.

جدول ۵. ضرایب آلفای کرانباخ پرسشنامه رفتار کارآفرینانه

ردیف	تعداد سئوالات	ضریب آلفای کرانباخ
۱) کل آزمون	۲۰	۰/۹۰
۲) خرده مقیاس تصمیم گیری	۴	۰/۷۶۹
۳) خرده مقیاس شناخت فرصت‌ها	۴	۰/۷۶۵
۴) خرده مقیاس تعیین ساختار	۲	۰/۷۶۸
۵) خرده مقیاس تامین منابع و شرایط	۵	۰/۷۶۶
۶) خرده مقیاس تعیین اهداف و راهبردها	۵	۰/۸۵

براساس نتایج جدول شماره ۵ ضریب آلفای کرانباخ محاسبه شده برای کل آزمون ۰/۹۰ است که قابل توجه است. بعلاوه ضریب آلفای محاسبه شده برای هر خرده مقیاس بالای ۰/۷۰ است. در این بین بالاترین ضریب آلفا در خرده مقیاس ها برابر با۰/۸۵ مربوط به عامل تعیین اهدف و راهبردها با ۵ سئوال و کمترین ضریب آلفا در خرده مقیاس ها برابر با ۰/۷۶۵ مربوط به عامل شناخت فرصت ها با ۴ سئوال است. بنابراین می توان گفت که پرسشنامه محقق ساخته رفتارکارآفرینانه از اعتبار کافی برخوردار است.

بحث و نتیجه گیری

تحقیق حاضر به منظور ساخت و اعتباریابی پرسشنامه ایرانی رفتارهای کارآفرینانه اجراگردید. برای ساخت این پرسشنامه ابتدا پیشینه نظری در زمینه رفتارکارآفرینانه و پرسشنامه‌های موجود در زمینه کارآفرینی و رفتار کارآفرینانه مورد بررسی قرار گرفت. موارد استخراج شده از این مطالعات بویژه مفاهیم مدل ارائه شده توسط "فرای" سئوالات اصلی پرسشنامه مقدماتی را تشکیل دادند. موارد مشابه در مطالعات در الویت قرار گرفتند و موارد نامناسب حذف شدند به نحوی که روایی محتوایی آزمون مورد تایید متخصصان قرار گرفت. در نهایت فرم ۳۰ سئوالی اولیه پرسشنامه روی ۳۰ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد علوم انسانی اجرا شد و پس از محاسبه ضریب آلفای کرانباخ ۱۰سئوال که همبستگی کمتر از ۰/۳ داشتند حذف شدند و فرم ۲۰ سئوالی نهایی برای اعتبار یابی روی ۵۰۰ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران به اجرا درآمد. سپس روایی سازه آزمون با روش تحلیل عامل مورد بررسی قرار گرفت و ۵ عامل به عنوان عوامل سازنده رفتار کارآفرینانه استخراج شدند که با توجه به مبانی نظری تحقیق و محتوای سئوالات به ترتیب با عنوان تصمیم‌گیری، شناخت فرصت‌ها، تعیین ساختار، تامین منابع و تعیین راهبردها نام‌گذاری شدند. روایی ملاکی آزمون نیز از طریق مقایسه نمرات افراد عادی و کارآفرینان در پرسشنامه محقق ساخته مورد بررسی قرارگرفت و مطلوب ارزیابی شد($P=۰/۰۰۰<۰/۰۵$). در نهایت اعتبار آزمون از طریق محاسبه ضریب آلفای کرانباخ برای کل آزمون۰/۹۰ محاسبه شد که قابل توجه است. کوچکترین ضریب آلفا در خرده مقیاس های رفتار کارآفرینانه برابر با ۰/۷۶۵ متعلق به عامل شناخت فرصت ها با ۴ سئوال و بزرگترین ضریب آلفادر خرده مقیاس ها برابر با ۰/۸۵ مربوط به عامل تعیین راهبردها با ۵ سئوال است . بنابراین طبق نتایج تحقیق حاضر پرسشنامه محقق ساخته رفتار کارآفرینانه برای اندازه‌گیری رفتارهای کارآفرینانه واجد شرایط لازم می باشد. نتایج بدست آمده با نتیجه تحقیق عابدی و مصحف (۱۳۸۳ ، به نقل از مهرابی ، ۱۳۸۵) در زمینه روایی محتوایی و ضریب آلفای کرانباخ پرسشنامه رفتار کارآفرینی همخوان است زیرا روایی محتوایی

پرسشنامه رفتار کارآفرینی عابدی و مصحف از نظر متخصصان مناسب ارزیابی شده بود و ضریب آلفای کرانباخ آن ۰/۸۹ بدست آمده بود. در عین حال پرسشنامه محقق ساخته این پژوهش در مقایسه با پرسشنامه محقق ساخته عابدی و مصحف تفاوت هایی دارداز جمله این‌که : ازذکر سئوالاتی با مفاهیم تکراری در آن خودداری شده است و تعداد سئوالات کمتری دارد که مانع خستگی آزمون شونده می‌گردد، فاقد سئوالاتی است که بیشتر بیانگرویژگی‌های کارآفرینان باشد تا رفتار کارآفرینانه، روایی ملاکی آزمون را هم مورد بررسی قرار داده است، به علاوه با مشخص کردن خرده مقیاس های رفتار کارآفرینانه بهتر از پرسشنامه رفتار کارآفرینی عابدی و مصحف که فقط یک نمره کلی دارد می تواند مشخص کند که آزمودنی مورد نظر ما دقیقا تا بروز رفتار کارآفرینانه قابل مشاهده و ایجاد یک شغل جدید چقدر فاصله دارد. بنابراین اطلاعات بهتری برای طرح آموزش های مورد نیاز آزمودنی در اختیار آزمونگر قرار می-دهد.

منابع

احمد پور داریانی ، محمود (۱۳۸۷). کارآفرینی (تعاریف ، نظریات ، و الگوها) . تهران : پردیس .

اکبری ، کرامت الله (۱۳۸۷) . توسعه کارآفرینی . تهران : جهاد دانشگاهی.

پرداختچی ، محمد حسن و شفیع زاده ، حمید (۱۳۸۵). درآمدی بر کار آفرینی سازمانی . تهران : ارسباران.

جهانیان ، مهدی (۱۳۸۷) .کارآفرینی . بابل : انتشارات علوم یارانه.

حبیب‌پور، کرم و صفری، رضا(۱۳۹۰). راهنمای جامع کاربرد spss در تحقیقات پیمایشی. تهران : لویه، چاپ چهارم.

ذبیحی ، محمدرضا و مقدسی ، علیرضا (۱۳۸۵). کارآفرینی از تئوری تا عمل . مشهد : جهان فردا و نما .

سایت مرکز آمار ایران (۱۳۹۰) . سهم جمعیت جوان از جمعیت کل کشور بر حسب سن و جنس ۱۳۹۰– ۱۳۳۵. تهران : مرکز آمار .

شفیع آبادی ، عبدالله (۱۳۸۸) . تحول و کاربرد مشاوره شغلی ، سخنرانی هفته پژوهش ، دانشگاه اصفهان .

شفیع آبادی ، عبدالله و فکری ، کاترین (۱۳۸۷) . نقش دانشگاه ها در آموزش غیر رسمی کارآفرینی به دانشجویان رشته مشاوره و ارائه پیشنهاداتی در این زمینه، اولین همایش آموزش و یادگیری غیر رسمی ، دانشگاه فردوسی مشهد .

مهرابی رزوه ، فاطمه (۱۳۸۵) . بررسی تاثیر مشاوره شغلی به سبک نظریه یادگیری اجتماعی کرامبولتز بر تغییر نگرش و رفتار کارآفرینی کارجویان اداره کار شهر اصفهان . پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره ، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی .

Hisrich. R., & et al. (2007). Entrepreneurship Research and Practice: A Call to Action for Psychology . Journal of *American Psychologist*, *Volume. 62, Issue. 6*, *pp. 575-589.*

Mair, J. (2002). Entrepreneurial behavior in a larg traditional firm: Exploring key drivers . Barselona: IESE department of strategy INSEAD: Fontainebleau.